

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP43/2023
din 03.03.2023

privind gazele fluorurate cu efect de seră

Publicat : 05.04.2023 în MONITORUL OFICIAL Nr. 113-116 art. 178 Data intrării în vigoare

UE

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune Regulamentul (UE) nr.517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind gazele fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 842/2006 (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 150 din 20 mai 2014.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege stabilește cadrul juridic pentru punerea în aplicare a măsurilor de atenuare a schimbărilor climatice și de protecție a mediului înconjurător prin reducerea emisiilor de gaze fluorurate cu efect de seră.

Articolul 2. Scopul legii

Prezenta lege are drept scop reglementarea măsurilor de precauție la nivel național privind:

a) izolarea, utilizarea, recuperarea și eliminarea gazelor fluorurate cu efect de seră, precum și a măsurilor auxiliare conexe;

b) introducerea pe piață a produselor și echipamentelor specifice care conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze fluorurate cu efect de seră, cu excepția utilajului frigorific și/sau de condiționare a aerului, care, la momentul importului, nu conține astfel de gaze;

c) utilizarea specifică a gazelor fluorurate cu efect de seră;

d) aplicarea limitelor cantitative pentru introducerea pe piață a hidrofluorcarburilor.

Articolul 3. Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege stabilește normative, condiții și limite aplicabile următoarelor gaze fluorurate cu efect de seră:

a) hidrofluorcarburile (HFC), utilizate ca agenți frigorifici, solvenți de curățare și ca agenți spumănți (precum cei folosiți la extinctoare);

b) perfluorcarburile (PFC), utilizate la fabricarea semiconductoarelor, ca solvenți de curățare și ca agenți spumănți;

c) hexafluorura de sulf (SF₆), utilizată la întrerupătoarele de înaltă tensiune și la producția de magneziu.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică echipamentelor de refrigerare, de climatizare, altor echipamente, instalații și produse ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze fluorurate cu efect de seră.

Articolul 4. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

aerosol tehnic - generator de aerosoli utilizat pentru întreținerea, repararea, curățarea, testarea, dezinfecția și fabricarea produselor și a echipamentelor, pentru instalarea echipamentelor și în alte aplicații;

amestec - fluid format din două sau mai multe substanțe, dintre care cel puțin una este o substanță specificată la anexa nr. 1 sau nr. 2;

ciclu Rankine organic - ciclu în care gazele fluorurate condensabile cu efect de seră transformă căldura de la o sursă de căldură în energie pentru generarea de energie electrică sau de energie mecanică;

circuit primar de refrigerare pentru sisteme în cascadă - circuitul primar în sistemele indirecte de temperatură medie, în care o combinație de două sau mai multe circuite de refrigerare separate se conectează în serie astfel încât circuitul primar să absoarbă căldura condensatorului dintr-un circuit secundar pentru temperatura medie;

container - rezervor sau butelie concepută pentru transportul sau depozitarea gazelor fluorurate cu efect de seră;

eliminare - procesul de transformare permanentă sau de descompunere a celei mai mari părți ori a întregii cantități de gaze fluorurate cu efect de seră în una sau mai multe substanțe stabile care nu sunt gaze fluorurate cu efect de seră;

gaze fluorurate cu efect de seră (denumite în continuare și gaze F) - hidrofluorcarburile, perfluorcarburile, hexafluorura de sulf și alte gaze cu efect de seră care conțin fluor, specificate la anexa nr. 1, sau amestecurile ce conțin oricare dintre aceste substanțe;

hexafluorură de sulf (SF₆) - substanța chimică specificată la anexa nr. 1 secțiunea 3 sau amestecurile ce conțin această substanță;

hidrofluorcarburi (HFC) - substanțele chimice specificate la anexa nr. 1 secțiunea 1 sau amestecurile ce conțin oricare dintre aceste substanțe;

instalare - asamblarea a două sau mai multe elemente de echipament sau circuite care conțin ori sunt proiectate să conțină gaze fluorurate cu efect de seră, în vederea asamblării unui sistem pe locul în care urmează să funcționeze, care presupune unirea conductorilor gazelor unui sistem pentru a completa un circuit, indiferent dacă este sau nu necesară încărcarea sistemului după asamblare;

instalație frigorifică - un set din una sau mai multe mașini frigorifice și toate nodurile, ansamblurile, componentele, țevile și fluidele necesare pentru funcționarea acestora, precum și pentru distribuirea și utilizarea frigului artificial;

intermediari de sinteză - orice gaz fluorurat cu efect de seră ori substanță specificată la anexa nr.2, care suferă transformări chimice în cadrul unui proces prin care compoziția lor originală este transformată integral și ale căror emisii sunt neglijabile;

introducere pe piață - furnizarea sau punerea la dispoziția unui terț, pentru prima dată, contra cost ori în mod gratuit, sau utilizarea pe cont propriu de către un producător, incluzând eliberarea din vamă în vederea liberei circulații pe teritoriul țării. Importul pe teritoriul vamal național se consideră introducere pe piață;

import - operațiune comercială prin care în Republica Moldova se introduc gaze fluorurate cu efect de seră, produse și instalații/echipamente ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze;

întreprindere - orice persoană juridică sau fizică înregistrată în modul stabilit de lege, care:

a) importă sau exportă gaze fluorurate cu efect de seră ori produse și instalații/echipamente ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze;

b) instalează, întreține, asigură service-ul, repară, verifică etanșeitatea sau scoate din funcțiune instalațiile/echipamentele ce conțin gaze fluorurate cu efect de seră sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze;

c) introduce pe piață gaze fluorurate cu efect de seră sau produse și echipamente ce conțin ori a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze;

d) produce, utilizează, recuperează, colectează, reciclează, regenerează sau elimină gaze fluorurate cu efect de seră;

e) deține instalații/echipamente ce conțin gaze fluorurate cu efect de seră sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze;

f) introduce pe piață produse sau echipamente ce conțin gazele fluorurate cu efect de seră specificate la anexa nr. 2;

g) produce, importă, exportă, introduce pe piață sau elimină gazele fluorurate cu efect de seră specificate la anexa nr. 2;

întrerupătoare electrice - dispozitivele de comutare, combinațiile dintre acestea și echipamentele conexe de control, măsurare, protecție și reglare, precum și ansamblurile formate din astfel de dispozitive și echipamente și interconexiunile, accesoriile, incintele și structurile de sprijin conexe, destinate utilizării în legătură cu generarea, transmiterea, distribuirea și conversia energiei electrice;

întreținere sau asigurarea service-ului - toate activitățile, cu excepția recuperării, prevăzută la art. 16, și a detectării scurgerilor, prevăzută la art. 13, care presupun accesul la circuitele ce conțin ori sunt proiectate să conțină gaze fluorurate cu efect de seră, în special activitățile de alimentare a sistemului cu gaze fluorurate cu efect de seră, de înlăturare a uneia sau mai multor piese ale circuitului sau ale instalației/echipamentului, de reasamblare a două sau mai multor piese ale circuitului sau ale instalației/echipamentului, precum și de reparare a scurgerilor;

operator - persoana fizică care controlează nemijlocit funcționarea din punct de vedere tehnic a produselor și instalațiilor/echipamentelor ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze fluorurate cu efect de seră; în anumite situații specifice, proprietarul produselor/instalațiilor/echipamentelor își asumă obligațiile operatorului cu respectarea prevederilor prezentei legi;

perfluorcarburi (PFC) - substanțele chimice specificate la anexa nr. 1 secțiunea 2 sau amestecurile ce conțin oricare dintre aceste substanțe;

potențial de încălzire globală (GWP_{100}) - potențialul de încălzire climatică al unui gaz cu efect de seră față de potențialul dioxidului de carbon (CO_2), calculat ca potențial de încălzire pentru 100 de ani al unui kilogram de gaze fluorurate cu efect de seră comparativ cu un kilogram de CO_2 , în conformitate cu prevederile anexelor nr.1-3, sau, în cazul amestecurilor, calculat în conformitate cu prevederile anexei nr. 3;

reciclare - refolosirea unui gaz fluorurat cu efect de seră recuperat după un proces elementar de curățare;

recuperare - colectarea și depozitarea gazelor fluorurate cu efect de seră din produse, inclusiv containere, și din instalații/echipamente în timpul întreținerii sau al service-ului ori înainte de eliminarea produselor sau a echipamentelor;

regenerare - re prelucrarea unui gaz fluorurat cu efect de seră recuperat pentru a prezenta performanțe echivalente cu cele ale unei substanțe nou-produse, ținând seama de utilizarea preconizată;

sistem de detectare a scurgerilor - dispozitiv mecanic, electric sau electronic etalonat, utilizat pentru detectarea scurgerilor de gaze fluorurate cu efect de seră și care alertează operatorul în momentul detectării unei scurgeri;

sisteme centralizate de refrigerare multimodulare - sisteme cu două sau mai multe compresoare care funcționează în paralel, conectate la unul sau mai multe condensatoare obișnuite și la mai multe dispozitive de răcire, precum vitrinele frigorifice, dulapurile frigorifice, congelatoarele sau camerele de depozitare frigorifice;

sisteme de climatizare monosplit – sisteme de climatizare de interior, care constau dintr-o singură unitate exterioară și o singură unitate interioară, conectate prin conducte de refrigerantă, care necesită instalarea la locul utilizării;

spumă monocomponentă – compoziție de spumă conținută într-un generator unic de aerosoli în stare lichidă, înainte de reacție sau după o reacție parțială, și care se umflă și se întărește atunci când este scoasă din generator;

instalație/echipament staționar – instalație/echipament care nu este deplasat pe perioada funcționării; noțiunea include aparatele de climatizare de interior deplasabile;

tonă (tone) de echivalent CO_2 – cantitate de gaze cu efect de seră, exprimată ca produs între masa gazelor cu efect de seră în tone metrice și potențialul lor de încălzire globală;

utilizare – utilizarea gazelor fluorurate cu efect de seră în producția, întreținerea sau asigurarea service-ului, inclusiv reîncărcarea, produselor și a instalațiilor/echipamentelor sau în alte procese menționate de prezenta lege.

Articolul 5. Principiile de bază

La executarea prezentei legi se respectă următoarele principii:

- a) principiul „chimiei verzi”, numită și „chimie durabilă”, prin încurajarea măsurilor ce contribuie la reducerea sau eliminarea emisiilor de gaze F;
- b) principiul responsabilității extinse a producătorului și/sau a consumatorului final, prin impunerea unor obligații privind înlăturarea scurgerilor de gaze F, recuperarea, reciclarea, regenerarea sau eliminarea acestora;
- c) principiul prevenirii poluării;
- d) principiul precauției în luarea deciziilor;
- e) principiul „poluatorul plătește”;
- f) principiul transparenței și accesibilității;
- g) principiul motivării pentru învățare.

Capitolul II

ATRIBUȚII ȘI RESPONSABILITĂȚI

Articolul 6. Atribuțiile Guvernului

Guvernul are următoarele atribuții:

- a) determină obiectivele și stabilește direcțiile prioritare ale politicii de stat în domeniul atenuării schimbărilor climatice și protecției mediului înconjurător;

b) aprobă Programul de suprimare eşalonată a hidrofluorcarburilor, elaborat de Ministerul Mediului, şi alte acte normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi;

c) asigură realizarea activităţii tuturor autorităţilor publice cu atribuţii în domeniul atenuării schimbărilor climatice şi protecţiei mediului înconjurător.

Articolul 7. Atribuţiile Ministerului Mediului

Ministerul Mediului este responsabil de realizarea politicii de stat în domeniul atenuării efectelor schimbărilor climatice şi protecţiei mediului înconjurător, de asemenea:

a) elaborează şi promovează politicile şi cadrul normativ privind reducerea emisiilor de gaze fluorurate cu efect de seră;

b) este punctul oficial de contact pentru tratatele internaţionale din domeniu, la care Republica Moldova este parte, elaborează şi promovează politici în scopul realizării angajamentelor asumate în cadrul acestora;

c) elaborează Programul de suprimare eşalonată a hidrofluorcarburilor, însoţit de planul de acţiuni pentru implementarea acestuia;

d) asigură actualizarea şi aplicarea reglementărilor privind monitorizarea durabilă a emisiilor de gaze F, în temeiul şi pentru executarea prezentei legi;

e) instituie Comisia de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorcarburilor şi hidrofluorcarburilor;

f) aprobă deciziile comisiei, instituită conform lit. e), cu privire la alocarea contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorcarburilor /hidrofluorcarburilor pentru întreprinderile importatoare;

g) asigură conlucrarea cu autorităţile şi instituţiile publice privind implementarea eficientă a legislaţiei din domeniul reducerii emisiilor de gaze F;

h) creează şi coordonează activitatea Oficiului pentru implementarea Protocolului de la Montreal privind substanţele ce distrug stratul de ozon, responsabil de monitorizarea şi raportarea implementării prevederilor Programului de suprimare eşalonată a hidrofluorcarburilor, conform angajamentelor asumate în cadrul Convenţiei de la Viena pentru protecţia stratului de ozon. Oficiul pentru implementarea Protocolului de la Montreal privind substanţele ce distrug stratul de ozon este o instituţie fără personalitate juridică, creată în subordinea unei instituţii publice şi finanţată din surse externe;

i) contribuie la asigurarea accesului autorităţilor publice şi al publicului larg la informaţiile privind tehnologiile favorabile climei şi disponibilitatea unor alternative la gazele F, inclusiv aspectele de mediu, tehnice, economice şi de siguranţă ale utilizării acestora;

j) încurajează dezvoltarea de sisteme privind responsabilitatea extinsă a producătorului şi/sau a consumatorului final pentru recuperarea, regenerarea, reciclarea

sau eliminarea gazelor F și a instalațiilor/echipamentelor ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze.

Articolul 8. Atribuțiile Agenției de Mediu

Agenția de Mediu are următoarele atribuții:

a) asigură implementarea actelor normative din domeniul atenuării schimbărilor climatice, monitorizează și raportează periodic Ministerului Mediului despre nivelul realizării acestora, prezintă propuneri de modificare a actelor normative din domeniu;

b) acordă suport tehnic Ministerului Mediului la elaborarea actelor normative din domeniul atenuării schimbărilor climatice;

c) elaborează și prezintă Ministerului Mediului informațiile necesare pentru îndeplinirea cerințelor de raportare către secretariatele tratatelor internaționale din domeniul atenuării schimbărilor climatice, la care Republica Moldova este parte;

d) emite autorizații pentru importul, exportul sau reexportul substanțelor ce distrug stratul de ozon și al gazelor fluorurate cu efect de seră, al echipamentelor și produselor ce conțin astfel de gaze (în continuare - *autorizație*) și ține Registrul autorizațiilor emise în conformitate cu prevederile art. 20;

e) retrage sau suspendă autorizațiile emise în cazul încălcării de către întreprinderi a condițiilor de autorizare conform Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;

f) alocă contingentele anuale pentru importul hidrofluorcarburilor (în continuare - *contingent anual*) pentru fiecare întreprindere importatoare, începând cu anul 2024, în conformitate cu prevederile art. 29;

g) organizează activitatea Comisiei de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorcarburilor și hidrofluorcarburilor, asigurând secretariatul acesteia, în conformitate cu prevederile art. 30;

h) ține Registrul contingentelor alocate pentru introducerea pe piață a hidrofluorcarburilor;

i) comunică Serviciului Vamal și Inspectoratului pentru Protecția Mediului, la cerere, informația cu privire la autorizațiile emise întreprinderilor importatoare și cea cu privire la contingentele anuale alocate;

j) elaborează și aprobă formatul evidențelor prevăzute la art. 19;

k) recepționează rapoartele anuale prezentate de întreprinderi și prelucrează datele privind importul, exportul și consumul de gaze F, de produse, instalații și echipamente ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze;

l) asigură inventarierea, monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze F în

conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor informații relevante pentru schimbările climatice;

m) ține evidența gazelor F prin intermediul Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 535/2020 (în continuare – SIA „REPC”);

n) coordonează programele-cadru de instruire profesională a operatorilor de instalații și echipamente ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze F;

o) ține evidența certificatelor de atestare a competențelor profesionale ale operatorilor, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorcarburi și gaze fluorurate cu efect de seră;

p) solicită și primește gratuit, în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la gazele F, produsele și instalațiile/echipamentele ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze F;

q) elaborează informații și rapoarte privind importul și consumul de gaze F și le prezintă Ministerului Mediului spre coordonare;

r) asigură acuratețea, corectitudinea și caracterul complet al informațiilor furnizate autorităților publice și publicului larg cu privire la gazele F, tehnologiile favorabile climei și utilizarea substanțelor alternative gazelor F.

Articolul 9. Atribuțiile Inspectoratului

pentru Protecția Mediului

Inspectoratul pentru Protecția Mediului are următoarele atribuții:

a) asigură controlul privind respectarea dispozițiilor prezentei legi și ale actelor normative aprobate în temeiul acesteia, în conformitate cu prevederile Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător;

b) efectuează controlul privind realizarea măsurilor de detectare a scurgerilor la instalațiile/echipamentele ce conțin gaze F, în conformitate cu prevederile art.13;

c) verifică ținerea evidenței datelor cu privire la utilizarea gazelor F de către operatorii instalațiilor/echipamentelor, în conformitate cu prevederile art.19;

d) constată cazurile de încălcare a legislației în domeniul reducerii emisiilor de gaze F și aplică sancțiuni;

e) informează Agenția de Mediu despre constatarea cazurilor de eliberare a gazelor F în aerul atmosferic sau, la solicitarea acesteia, prezintă informații privind rezultatele controalelor efectuate; propune suspendarea/retragerea autorizațiilor emise în cazurile de

neconformare constatate.

Articolul 10. Competențele altor autorități

ale administrației publice centrale

(1) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Energiei, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare elaborează și includ în documentele de politici sectoriale prevederi și măsuri ce vizează reducerea emisiilor de gaze F.

(2) Serviciul Vamal:

a) exercită controlul asupra legalității introducerii pe piață a gazelor F, în conformitate cu prevederile art. 20 și 22, și a echipamentelor specificate la anexa nr. 4, importate în temeiul autorizației emise de Agenția de Mediu;

b) cooperează cu Inspectoratul pentru Protecția Mediului în procesul de supraveghere și control privind executarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative aprobate în temeiul acesteia;

c) sesizează Inspectoratul pentru Protecția Mediului asupra cazurilor de încălcare a prevederilor prezentei legi, depistate în cadrul controlului efectuat în conformitate cu competențele atribuite de Codul vamal;

d) prezintă Agenției de Mediu informații detaliate privind importul, exportul, reexportul și tranzitul de gaze F, al produselor și echipamentelor ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze.

(3) Inspectoratul General pentru Situații de Urgență:

a) acordă asistență specializată Serviciului Vamal și altor instituții abilitate cu atribuții în combaterea traficului și a utilizării ilicite de gaze F;

b) cooperează cu Inspectoratul pentru Protecția Mediului în procesul de supraveghere și control privind executarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative aprobate în temeiul acesteia;

c) asigură Ministerului Mediului și Agenției de Mediu dreptul de a primi date din registrele interne deținute.

Articolul 11. Responsabilitățile întreprinderilor

și ale operatorilor

(1) Întreprinderile și operatorii care realizează activități în domeniul de aplicare a prezentei legi au următoarele responsabilități:

a) întreprind măsuri de reducere a utilizării gazelor F, a produselor și instalațiilor/echipamentelor ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze;

b) întreprind toate măsurile de precauție necesare pentru a reduce la minimum scurgerile de gaze F în timpul procesului de utilizare a acestora;

c) asigură colectarea și păstrarea gazelor F în echipamente ermetice pentru a efectua reciclarea și/sau eliminarea ulterioară a acestora.

(2) Întreprinderile și operatorii care utilizează, vând și/sau importă gaze F sunt supuși regimului de responsabilitate extinsă a producătorului și asigură recuperarea, reciclarea, regenerarea sau eliminarea acestor gaze.

(3) Întreprinderile au următoarele responsabilități:

a) introduc pe piață gaze F, produse și echipamente ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze doar în baza autorizației emise conform prevederilor art. 20;

b) începând cu anul 2024, introduc pe piață hidrofluorcarburi, produse și echipamente ce conțin astfel de substanțe conform contingentelor anuale alocate, care se calculează conform mecanismului prevăzut la anexa nr. 5. Cumulativ, contingentele anuale nu depășesc cantitatea totală pentru anul respectiv, calculată pentru țară în conformitate cu anexa nr. 6;

c) introduc pe piață gaze F care sunt etichetate conform prevederilor art. 24 și ale Regulamentului privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor, aprobat de Guvern;

d) dispun de personal atestat conform prevederilor Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorcarburi și gaze fluorurate cu efect de seră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483/2019;

e) asigură accesul operatorilor certificați la instrumentele și procedurile necesare pentru realizarea activităților prevăzute la art. 18 alin. (4);

f) țin evidențele conform cerințelor prevăzute la art. 19;

g) asigură etichetarea produselor și a echipamentelor ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze F, în conformitate cu prevederile art. 24;

h) raportează anual datele specificate la anexa nr. 7 privind importul, exportul și consumul de gaze F, de produse și instalații/echipamente ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze, în conformitate cu prevederile art. 36.

(4) Operatorii au următoarele responsabilități:

a) desfășoară activitățile de instalare, reparare sau scoatere din funcțiune, de întreținere sau asigurare a service-ului instalațiilor/echipamentelor, de recuperare și verificare în vederea detectării scurgerilor de gaze F doar în baza certificatului de atestare a competențelor profesionale prevăzut la art. 18;

b) întreprind măsuri de detectare a scurgerilor de gaze F în conformitate cu prevederile art. 13;

c) țin evidențele în conformitate cu prevederile art.19;

d) participă, o dată la 3 ani, la cursuri de instruire în vederea ridicării nivelului de competențe și cunoștințe profesionale conform prevederilor art. 18.

Capitolul III

IZOLARE

Secțiunea 1

Prevenirea emisiilor de gaze fluorurate

cu efect de seră

Articolul 12. Măsuri de precauție

(1) Eliberarea de gaze F în atmosferă este interzisă, dacă aceasta nu este necesară din punct de vedere tehnic pentru o utilizare preconizată.

(2) Întreprinderile iau toate măsurile de precauție necesare pentru a limita emisiile de gaze F, în cea mai mare măsură posibilă:

a) în timpul procesului de producție;

b) în timpul procesului de transport;

c) în timpul procesului de stocare;

d) în cazul manipulării acestora în operațiunile de montare și întreținere a instalațiilor/echipamentelor;

e) în cazul defectării instalațiilor/echipamentelor;

f) în cazul utilizării gazelor F în calitate de agent de curățare sau de solvent.

(3) Operatorii de instalații/echipamente ce conțin gaze F întreprind măsuri de precauție pentru a preveni eliberarea involuntară (în continuare – scurgere) a acestor gaze.

(4) Operatorii de instalații/echipamente ce conțin gaze F întreprind toate măsurile necesare din punct de vedere tehnic și economic pentru a reduce la minimum scurgerile de gaze F.

(5) În cazul în care este detectată o scurgere de gaze F, operatorul instalației/echipamentului ce conține gaze F se asigură că instalația/echipamentul este reparat corespunzător și fără întârzieri nejustificate.

(6) În cazul în care a fost detectată și remediată o scurgere dintr-o

instalație/echipament prevăzut la art.13 alin.(1), operatorul certificat în mod corespunzător asigură monitorizarea instalației/echipamentului în termen de o lună pentru a verifica eficacitatea reparației.

(7) Operatorii care efectuează montarea, asigură service-ul, întreținerea, repararea sau dezmembrarea instalațiilor/echipamentelor prevăzute la art. 13 alin. (2) lit. a)-d) dețin certificate de atestare conform art.18 și întreprind măsuri de precauție pentru a preveni scurgerile de gaze F.

Articolul 13. Detectarea scurgerilor

(1) Operatorii de instalații/echipamente ce conțin gaze F în cantități de 5 tone de echivalent CO₂ sau mai mult și care nu se regăsesc în spume expandabile asigură verificarea instalațiilor/echipamentelor respective în vederea detectării scurgerilor.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică operatorilor următoarelor instalații/echipamente ce conțin gaze F:

- a) echipamente staționare de refrigerare;
- b) echipamente staționare de climatizare;
- c) pompe de căldură staționare;
- d) echipamente staționare de protecție împotriva incendiilor;
- e) unități de refrigerare ale camioanelor și remorcilor frigorifice;
- f) întrerupătoare electrice;
- g) cicluri Rankine organice.

(3) Verificarea în vederea detectării scurgerilor în cazul echipamentelor de protecție împotriva incendiilor se consideră îndeplinită dacă sunt realizate următoarele condiții:

a) regimul de inspecție a scurgerilor existent îndeplinește standardele SM EN 15004-6:2021, SM EN 15004-5:2021 și SM EN 15004-4:2021;

b) echipamentele de protecție împotriva incendiilor sunt inspectate cu frecvența prevăzută la alin. (5).

(4) Verificările în vederea detectării scurgerilor în cazul instalațiilor/echipamentelor prevăzute la alin. (2) lit. a)-e) din prezentul articol sunt efectuate de operatori certificați în conformitate cu prevederile art. 18.

(5) Verificarea instalațiilor/echipamentelor care conțin gaze F în vederea detectării scurgerilor se efectuează cu următoarea frecvență:

a) pentru instalațiile/echipamentele ce conțin gaze F în cantități de 5 tone de echivalent CO₂ sau mai mult, dar mai puțin de 50 de tone de echivalent CO₂ - cel puțin o

dată la 12 luni sau, dacă a fost instalat un sistem de detectare a scurgerilor, cel puțin o dată la 24 de luni;

b) pentru instalațiile/echipamentele ce conțin gaze F în cantități de 50 de tone de echivalent CO₂ sau mai mult, dar mai puțin de 500 de tone de echivalent CO₂ – cel puțin o dată la 6 luni sau, dacă a fost instalat un sistem de detectare a scurgerilor, cel puțin o dată la 12 luni;

c) pentru instalațiile/echipamentele ce conțin gaze F în cantități de 500 de tone de echivalent CO₂ sau mai mult – cel puțin o dată la 3 luni sau, dacă a fost instalat un sistem de detectare a scurgerilor, cel puțin o dată la 6 luni.

Articolul 14. Derogări de la verificarea

în vederea detectării scurgerilor

(1) Echipamentele ermetice care conțin gaze F în cantități mai mici de 10 tone de echivalent CO₂ nu fac obiectul verificărilor în vederea detectării scurgerilor, cu condiția ca echipamentele respective să fie etichetate drept ermetice.

(2) Până la data de 31 decembrie 2027, echipamentele ce conțin sub 3 kg de gaze F sau echipamentele ermetice care sunt etichetate corespunzător și conțin sub 6 kg de gaze F nu fac obiectul verificărilor în vederea detectării scurgerilor.

(3) Întrerupătoarele electrice nu fac obiectul verificărilor în vederea detectării scurgerilor dacă este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

a) să aibă o rată de scurgere testată de mai puțin de 0,1% pe an, conform prevederilor din specificațiile tehnice ale producătorului, și să fie etichetate;

b) să fie echipate cu un dispozitiv de monitorizare a presiunii sau a densității;

c) să conțină mai puțin de 6 kg de gaze F.

Articolul 15. Sisteme de detectare a scurgerilor

(1) Operatorii instalațiilor/echipamentelor prevăzute la art. 13 alin. (2) lit. a)–d), ce conțin gaze F în cantități de 500 de tone de echivalent CO₂ sau mai mult, asigură dotarea acestora cu un sistem de detectare a scurgerilor care alertează operatorul sau întreprinderea care asigură service-ul cu privire la orice eventuale scurgeri.

(2) Operatorii instalațiilor/echipamentelor prevăzute la art.13 alin. (2) lit. f) și g), ce conțin gaze F în cantități de 500 de tone de echivalent CO₂ sau mai mult și care sunt instalate de la 1 ianuarie 2025, asigură dotarea acestora cu un sistem de detectare a scurgerilor care alertează operatorul sau întreprinderea care asigură service-ul cu privire la orice eventuale scurgeri.

(3) Operatorii de instalații/echipamente ce conțin gaze F verifică sistemele de detectare a scurgerilor cel puțin o dată la fiecare 12 luni pentru a asigura funcționarea echipamentelor prevăzute la art.13 alin.(2) lit. a)–d) și g), cărora li se aplică prevederile alin.

(1) sau (2) din prezentul articol.

(4) Operatorii de instalații/echipamente ce conțin gaze F verifică sistemele de detectare a scurgerilor cel puțin o dată la fiecare 6 ani pentru a asigura funcționarea întrerupătoarelor electrice, cărora li se aplică prevederile alin. (2).

Articolul 16. Recuperarea

(1) Operatorii instalațiilor/echipamentelor staționare sau ai unităților de refrigerare de pe remorci frigorifice ce conțin gaze F care nu se regăsesc în spume expandabile, se asigură că recuperarea gazelor respective este realizată de către operatori certificați în conformitate cu prevederile art. 18, astfel încât aceste gaze să fie ulterior reciclate, regenerate sau eliminate.

(2) Obligația prevăzută la alin.(1) se aplică operatorilor următoarelor instalații/echipamente ce conțin gaze F:

a) circuite de răcire pentru echipamente staționare de refrigerare, echipamente staționare de climatizare și pompe de căldură staționare;

b) circuite de răcire pentru unitățile de refrigerare de pe remorcile frigorifice;

c) echipamente staționare ce conțin solvenți pe bază de gaze F;

d) echipamente staționare de protecție împotriva incendiilor;

e) întrerupătoare electrice staționare.

(3) Întreprinderea care a utilizat un container ce conține gaze F imediat înainte de eliminarea acestora asigură recuperarea eventualelor gaze reziduale pentru a se asigura că acestea sunt ulterior reciclate, regenerate sau eliminate.

(4) Operatorii de instalații/echipamente ce conțin gaze F, care nu sunt prevăzute la alin. (1), inclusiv echipamentele instalate pe unități de transport, asigură recuperarea gazelor pe parcursul ciclului de întreținere a instalațiilor/echipamentelor respective sau la defectarea acestora, de către operatori certificați în conformitate cu prevederile art. 18, astfel încât acestea să fie ulterior reciclate, regenerate sau eliminate.

(5) Recuperarea gazelor F din sistemele de climatizare cu care sunt dotate autovehiculele, care nu intră sub incidența Hotărârii Guvernului nr. 1242/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la măsurile de reducere a emisiilor provenite de la sistemele de climatizare ale autovehiculelor, se realizează de către operatori certificați în conformitate cu prevederile art. 18 și care au o calificare ce corespunde cel puțin nivelului 4, conform Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1016/2017.

(6) Pentru recuperarea gazelor F din sistemele de climatizare ale autovehiculelor care intră sub incidența Hotărârii Guvernului nr.1242/2016, se consideră calificați în mod corespunzător doar operatorii certificați, care dețin cel puțin un certificat de atestare a competențelor profesionale în conformitate cu prevederile art. 18.

Articolul 17. Depozitarea, păstrarea

și eliminarea gazelor F

(1) Întreprinderile depozitează și păstrează gazele F în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, în așa fel încât să nu pună în pericol mediul înconjurător, viața și sănătatea oamenilor.

(2) Întreprinderile transmit gazele F, în scop de eliminare, către agenții economici autorizați în conformitate cu prevederile art. 25 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.

(3) Agenții economici autorizați care efectuează activități de eliminare a gazelor F dispun de echipamente speciale pentru acest tip de operații și iau măsuri de precauție pentru a preveni eliminarea în atmosferă a acestor gaze.

(4) Exportul deșeurilor de gaze F și de echipamente uzate ce conțin gaze F în scop de eliminare se efectuează doar către țările care au ratificat Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora și cu respectarea condițiilor privind organizarea procedurii de export, reglementată prin Hotărârea Guvernului nr.411/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind transferurile de deșeuri.

Secțiunea a 2-a

Formarea, certificarea și evidențele

Articolul 18. Formarea și certificarea

(1) Formarea profesională continuă și atestarea operatorilor se efectuează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului ce conține hidroclorofluorcarburi și gaze fluorurate cu efect de seră.

(2) Programele de formare profesională continuă a operatorilor, elaborate de centrele de instruire și evaluare, sunt adaptate la cerințele minime prevăzute în anexa nr.1 la regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.483/2019.

(3) Formarea profesională continuă a operatorilor este asigurată prin participarea obligatorie la cursuri de instruire o dată la 3 ani, finalizată cu evaluarea solicitantului și eliberarea certificatului de atestare a competențelor profesionale, conform prevederilor Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483/2019.

(4) Întreprinderea care efectuează instalarea, întreținerea, asigură service-ul, repararea sau scoaterea din funcțiune a instalațiilor/echipamentelor prevăzute la art. 13 alin. (2) lit. a)-d) dispune de personal atestat conform prevederilor Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483/2019.

(5) Întreprinderea care efectuează una sau mai multe dintre activitățile menționate la alin. (4) se conformează următoarelor cerințe:

a) angajează în administrația întreprinderii cel puțin o persoană cu studii în domeniu;

b) angajează operatori certificați conform alin. (1) în număr suficient de mare pentru a putea face față volumului preconizat de activități;

c) asigură accesul operatorilor certificați la instrumentele și procedurile relevante domeniului pentru executarea activităților prevăzute la alin. (4).

(6) Întreprinderea care delegă sarcina executării uneia dintre activitățile menționate la alin. (4) unei alte întreprinderi se asigură că aceasta din urmă dispune de operatori certificați pentru realizarea sarcinilor impuse.

(7) Agenția de Mediu asigură accesul operatorilor certificați la informațiile:

a) privind tehnologiile relevante pentru înlocuirea sau reducerea utilizării de gaze F și manipularea în condiții de siguranță a acestora; și

b) privind cerințele tehnice referitoare la instalațiile/echipamentele ce conțin agenți frigorifici alternativi gazelor F.

(8) Agenția de Mediu recunoaște certificatele de atestare a competențelor profesionale emise de un alt stat, în care programul de formare este adaptat la cerințele minime prevăzute la anexa nr.1 la Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.483/2019, cu confirmarea categoriei obținute conform programului de studiu.

Articolul 19. Evidențele

(1) Operatorii instalațiilor/echipamentelor prevăzute la art. 13 alin. (2), care trebuie să fie verificate pentru detectarea scurgerilor, întocmesc și păstrează evidențe pentru fiecare element al acestor instalații/echipamente, conform tabelului prevăzut la anexa nr. 8, specificând următoarele informații:

a) cantitatea și tipul de gaze F instalate;

b) cantitățile de gaze F adăugate în cursul instalării, întreținerii sau asigurării service-ului ori din cauza scurgerilor accidentale;

c) dacă volumele de gaze F instalate au fost sau nu reciclate ori regenerate, inclusiv numele și adresa întreprinderii care a efectuat operațiunea respectivă;

d) cantitatea și tipul de gaze F recuperate;

e) identitatea întreprinderii care a instalat, a asigurat service-ul, a întreținut și, după caz, a reparat sau a scos din funcțiune instalația/echipamentul;

f) datele și rezultatele verificărilor efectuate în temeiul art. 13;

g) în cazul instalației/echipamentului care a fost scos din funcțiune, măsurile luate în vederea recuperării și a prevenirii eliminării de gaze F.

(2) Cu excepția cazului în care datele menționate la alin.(1) sunt înregistrate în SIA „REPC” în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.535/2020, se aplică următoarele reguli:

a) operatorii prevăzuți la alin. (1) păstrează evidențele timp de cel puțin 5 ani;

b) întreprinderile care desfășoară activitățile prevăzute la alin. (1) lit. e) în beneficiul operatorilor păstrează copiile evidențelor timp de cel puțin 5 ani.

(3) Întreprinderile care furnizează gaze F întocmesc și păstrează timp de cel puțin 5 ani evidențele care conțin informații relevante referitoare la cumpărătorii de astfel de gaze, inclusiv:

a) numele cumpărătorului, certificatul de atestare a competențelor profesionale ale operatorului, obținut în conformitate cu prevederile art. 18;

b) cantitățile de gaze F achiziționate.

(4) La solicitare, evidențele sunt puse la dispoziția autorităților publice pentru protecția mediului.

Capitolul IV

INTRODUCEREA PE PIAȚĂ ȘI CONTROLUL UTILIZĂRII

Secțiunea 1

Introducerea pe piață

Articolul 20. Emiterea autorizației

(1) Importul, exportul, reexportul și tranzitul fiecărui lot de gaze F specificate la anexa nr. 1, precum și al produselor și echipamentelor ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de gaze, se efectuează în baza autorizației emise de către Agenția de Mediu.

(2) Importul, exportul, reexportul și tranzitul produselor și al echipamentelor ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze F specificate la anexa nr. 4 se efectuează în baza autorizației, până la intrarea în vigoare a interdicției referitoare la introducerea pe piață a acestor produse și echipamente.

(3) Importul, exportul, reexportul și tranzitul fiecărui lot de hidrofluorcarburi specificate la anexa nr. 1 secțiunea 1, precum și de produse și echipamente ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe astfel de substanțe, se efectuează în temeiul autorizației, emisă în baza contingentelor anuale alocate de Comisia de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorcarburilor și hidrofluorcarburilor, în conformitate cu prevederile art. 29.

(4) Pentru obținerea autorizației, solicitantul depune, fie la sediul autorității emitente, pe suport de hârtie, fie în format electronic, prin intermediul Sistemului

informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP), următoarele documente:

a) o cerere în care se indică: denumirea, forma juridică de organizare, adresa juridică și IDNO-ul solicitantului autorizației, produsul sau echipamentul importat/exportat/reexportat (cu indicarea poziției tarifare din Nomenclatura combinată a mărfurilor), cantitatea importată/exportată/reexportată, țara de origine, statul importator/exportator, adresa juridică a beneficiarului, scopul efectuării importului/exportului/reexportului;

b) copia de pe contractul încheiat între importator și exportator, la care se anexează lista de produse sau echipamente importate/exportate/reexportate, cu indicarea cantității acestora;

c) fișa tehnică de securitate, reglementată prin Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, cu informații detaliate precum denumirea, caracteristicile și proprietățile gazelor F pentru care se solicită autorizația, modul prevăzut de utilizare a produsului, cantitatea de produs preconizată a fi introdusă pe piață.

(5) În cazul în care întreprinderea a depus cererea și setul de documente în format electronic, autoritatea emitentă solicită, după caz, în momentul eliberării autorizației, prezentarea originalelor documentelor ale căror copii au fost anexate la cererea transmisă la distanță, pentru a verifica autenticitatea copiilor respective.

(6) Autorizația conține următoarele elemente:

1) numele, adresa și IDNO-ul solicitantului;

2) numărul și data eliberării autorizației;

3) genul și locul activității;

4) condițiile speciale în funcție de genul de activitate:

a) măsurile de precauție necesare pentru a reduce scurgerile de gaze F pe parcursul ciclului lor de viață;

b) cerințe privind monitorizarea;

c) cerințe privind raportarea;

5) termenul de valabilitate al autorizației.

(7) Autorizația se eliberează în mod gratuit, în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii și este valabilă în cursul unui an calendaristic. Pentru importul, exportul sau reexportul hidrofluorcarburilor, autorizația este valabilă până la finele anului pentru care a fost alocat contingentul anual.

(8) Agenția de Mediu ține Registrul autorizațiilor emise și le include în SIA „REPC”.

Articolul 21. Retragera și suspendarea autorizației

(1) Autorizația se suspendă în temeiul art. 10 alin.(2) lit. a) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(2) Autorizația se retrage în temeiul art. 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, precum și în cazul în care se constată că titularul autorizației, în cursul desfășurării activității, nu a respectat prevederile prezentei legi și ale Programului de suprimare eșalonată a hidrofluorcarburilor, aprobat de Guvern.

Articolul 22. Restricții pentru introducerea pe piață

(1) Introducerea pe piață a produselor și echipamentelor specificate la anexa nr. 4 este interzisă, cu excepția echipamentelor militare, de la data menționată în anexa respectivă, făcându-se o diferențiere, după caz, în funcție de tipul sau de potențialul de încălzire globală al gazelor F conținute.

(2) Interdicția prevăzută la alin. (1) nu se aplică echipamentelor pentru care s-a stabilit că, datorită eficienței energetice sporite pe parcursul funcționării lor, emisiile de echivalent CO₂ pe parcursul ciclului lor de viață ar fi inferioare celor ale echipamentelor echivalente, care respectă cerințele în materie de proiectare ecologică relevante și care nu conțin hidrofluorcarburi, conform cerințelor adoptate prin Hotărârea Guvernului nr.750/2016 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic.

(3) În urma unei solicitări justificate din partea unei autorități competente și ținând seama de obiectivele prezentei legi, Comisia de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorcarburilor și hidrofluorcarburilor, în mod excepțional, poate acorda o scutire de până la 4 ani pentru a permite introducerea pe piață a anumitor produse și echipamente specificate la anexa nr. 4, care conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze F, în cazul în care s-a demonstrat că:

a) pentru un produs sau un echipament specific ori pentru o categorie specifică de produse sau echipamente nu există alternative disponibile sau aceste alternative nu pot fi utilizate din motive tehnice ori de siguranță;

b) utilizarea de alternative tehnic fezabile și sigure ar presupune costuri disproporționate.

Articolul 23. Restricții pentru comercializare,

distribuție și/sau alte forme de transfer

(1) În vederea instalării, întreținerii, asigurării service-ului sau reparației instalațiilor/echipamentelor ce conțin gaze F sau care funcționează pe baza unor astfel de gaze, pentru care este necesară certificarea în temeiul art. 18, gazele F:

a) se comercializează doar către întreprinderile care dispun de operatori certificați;

b) sunt achiziționate doar de către întreprinderile care dispun de operatori certificați sau de către operatorii care dețin un certificat de atestare a competențelor profesionale.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică întreprinderilor care efectuează colectarea, transportul sau livrarea de gaze F.

(3) Echipamentele care nu sunt ermetice și care sunt încărcate cu gaze F se vând doar către utilizatorul final în cazul în care se aduc dovezi că instalarea acestora este realizată de o întreprindere care dispune de operatori certificați.

Secțiunea a 2-a

Cerințe de etichetare

Articolul 24. Etichetarea și informațiile despre produse și echipamente

(1) Se interzice introducerea pe piață a următoarelor produse și echipamente ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze F, dacă acestea nu sunt etichetate:

a) echipamente de refrigerare;

b) echipamente de climatizare;

c) pompe de căldură;

d) echipamente de protecție împotriva incendiilor;

e) întrerupătoare electrice;

f) generatoare de aerosoli ce conțin gaze F, cu excepția inhalatoarelor cu doze exacte pentru distribuirea de substanțe medicamentoase;

g) toate containerele de gaze F;

h) solvenți pe bază de gaze F;

i) cicluri Rankine organice.

(2) Eticheta produsului/echipamentului ce conține sau a cărei funcționare se bazează pe gaze F conține următoarele informații:

a) mențiunea că produsul/echipamentul conține gaze F sau că funcționarea sa se bazează pe astfel de gaze;

b) denumirea industrială a gazelor F în cauză sau, în cazul în care o astfel de denumire nu există, denumirea chimică;

c) începând din 1 ianuarie 2024, cantitatea de gaze F,

exprimată în greutate și în echivalent CO₂, conținută în produs sau în echipament ori

cantitatea de gaze F pentru care este destinat echipamentul, precum și potențialul de încălzire globală al acestor gaze.

(3) Eticheta produsului/echipamentului ce conține sau a cărui funcționare se bazează pe gaze F poate fi completată cu următoarele informații, după caz:

a) mențiunea că gazele F sunt conținute într-un echipament ermetic;

b) mențiunea că întrerupătorul electric are o rată de scurgere testată de mai puțin de 0,1% pe an, conform prevederilor din specificațiile tehnice ale producătorului.

(4) Eticheta produsului/echipamentului ce conține sau a cărui funcționare se bazează pe gaze F este clar vizibilă, lizibilă și indelebilă, este scrisă în limba de stat și se amplasează:

a) lângă punctele de deservire pentru încărcarea sau recuperarea de gaze F; sau

b) pe partea produsului/echipamentului care conține gaze F.

(5) Spumele și polioli preamestecați ce conțin gaze F nu se introduc pe piață dacă aceștia nu sunt identificați cu ajutorul unei etichete care:

a) indică în mod clar că spuma sau poliolul preamestecat conține gaze F;

b) utilizează denumirea industrială sau, în cazul în care o astfel de denumire nu există, denumirea chimică.

(6) Informația de pe plăcile din spumă este indicată clar și indelebil.

(7) Informațiile prevăzute la alin. (2) și (5) se includ în manualele de utilizare pentru astfel de produse și echipamente.

(8) În cazul produselor și echipamentelor ce conțin gaze F cu un potențial de încălzire globală de 150 sau mai mult, informația respectivă se include și în descrierile folosite în scopuri publicitare.

Articolul 25. Cerințe specifice de etichetare

(1) Gazele F regenerate sau reciclate sunt etichetate cu o indicație potrivit căreia substanța a fost regenerată sau reciclată și cu informații privind numărul lotului, denumirea și adresa instalației de regenerare sau de reciclare.

(2) Gazele F introduse pe piață pentru export direct sunt etichetate cu o indicație potrivit căreia conținutul containerului nu poate fi decât exportat direct.

(3) Gazele F introduse pe piață pentru a fi utilizate la echipamente militare sunt etichetate cu o indicație potrivit căreia conținutul containerului nu poate fi utilizat în alt scop.

(4) Gazele F introduse pe piață pentru a fi utilizate la corodarea materialelor semiconductoare sau la curățarea camerelor de depunere chimică în faza de vapori în

sectorul fabricației de semiconductoare sunt etichetate cu o indicație potrivit căreia conținutul containerului nu poate fi utilizat în alt scop.

(5) Gazele F introduse pe piață pentru a fi utilizate ca intermediari de sinteză sunt etichetate cu o indicație potrivit căreia conținutul containerului nu poate fi utilizat decât ca intermediar de sinteză.

(6) Gazele F introduse pe piață pentru producerea de inhalatoare cu doze exacte pentru distribuirea de substanțe medicamentoase sunt etichetate cu o indicație potrivit căreia conținutul containerului nu poate fi utilizat în alt scop.

Secțiunea a 3-a

Controlul utilizării

Articolul 26. Obligațiile privind controlul utilizării

gazelor F

(1) Utilizarea hexafluorurii de sulf pentru umplerea pneurilor vehiculelor este interzisă.

(2) Începând cu 1 ianuarie 2030, se interzice utilizarea gazelor F având un potențial de încălzire globală de 2500 sau mai mult pentru a întreține sau a asigura service-ul echipamentelor de refrigerare cu o capacitate de încărcare egală sau mai mare de 40 de tone de echivalent CO₂. Această prevedere nu se aplică echipamentelor militare sau echipamentelor destinate unor aplicații proiectate să răcească produse la temperaturi mai mici de -50°C.

(3) Până la 1 ianuarie 2035, interdicția prevăzută la alin. (2) nu se aplică următoarelor categorii de gaze F:

a) gaze F care au fost reciclate, care au un potențial de încălzire globală de 2500 sau mai mult și care sunt folosite pentru a întreține sau a asigura service-ul echipamentelor de refrigerare existente, cu condiția etichetării corespunzătoare în conformitate cu art. 25 alin. (1);

b) gaze F care au fost reciclate și/sau regenerate, care au un potențial de încălzire globală de 2500 sau mai mult și care sunt folosite pentru a întreține sau a asigura service-ul echipamentelor de refrigerare existente, cu condiția recuperării acestora din astfel de echipamente. Aceste gaze F reciclate pot fi utilizate doar de către întreprinderea care a realizat recuperarea lor în cadrul activităților de întreținere sau de service ori de către întreprinderea pentru care s-a efectuat recuperarea în cadrul activităților de întreținere sau de service.

(4) Începând cu 1 ianuarie 2026, se interzice montarea și darea în exploatare a unor noi instalații frigorifice și/sau de condiționare a aerului, a căror funcționare se bazează pe gaze F având un potențial de încălzire globală de 2500 sau mai mult.

Articolul 27. Preîncărcarea echipamentelor

cu hidrofluorcarburi

(1) Începând cu 1 ianuarie 2024, echipamentele de refrigerare, de climatizare și pompele de căldură încărcate cu hidrofluorcarburi se introduc pe piață cu condiția că hidrofluorcarburile încărcate în echipamentele respective sunt contabilizate în sistemul de alocare a contingentelor anuale prevăzut la capitolul V.

(2) Introducerea pe piață a echipamentelor preîncărcate menționate la alin.(1) se efectuează în baza autorizației obținute în conformitate cu prevederile art. 20.

(3) La introducerea pe piață a echipamentelor preîncărcate menționate la alin.(1), întreprinderea importatoare de echipamente deține o declarație de conformitate eliberată de producător conform standardelor tehnice.

(4) Începând cu 1 ianuarie 2024, în cazul în care hidrofluorcarburile conținute în echipamente nu au fost introduse pe piață înainte de încărcarea echipamentului, până la data de 31 martie a fiecărui an, întreprinderea importatoare asigură verificarea acurateții documentației și a declarației de conformitate de către un auditor independent, acreditat conform legislației, sau de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

(5) Întreprinderea importatoare de echipamente preîncărcate menționate la alin. (1) păstrează documentația și copia declarației de conformitate pentru o perioadă de cel puțin 5 ani după introducerea echipamentelor pe piață.

(6) Întreprinderea importatoare care introduce pe piață echipamente preîncărcate atunci când hidrofluorcarburile conținute în acestea nu au fost introduse pe piață anterior încărcării acestor echipamente este înregistrată în conformitate cu art. 32 alin. (2) lit. e).

Capitolul V

RESTRÂNGEREA CANTITĂȚII DE HIDROFLUORCARBURI

INTRODUSE PE PIAȚĂ

Secțiunea 1

Alocarea contingentelor anuale

Articolul 28. Restrângerea cantității

de hidrofluorcarburi introduse

pe piață

(1) Începând cu anul 2024, Comisia de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorcarburilor și hidrofluorcarburilor alocă întreprinderilor importatoare contingente anuale pentru importul hidrofluorcarburilor specificate la anexa nr.1 secțiunea 1, precum și al amestecurilor ce conțin hidrofluorcarburi, care nu depășesc cantitatea totală pentru anul în cauză, calculată pentru țară în conformitate cu anexa nr. 6 și stabilită în Programul de suprimare eșalonată a hidrofluorcarburilor, aprobat de Guvern.

(2) Contingentele anuale sunt alocate la început de an și sunt valabile până la data de 31 decembrie a aceluiași an.

(3) Întreprinderile importatoare se asigură că cantitatea anuală de hidrofluorcarburi pe care o introduc pe piață nu depășește contingentul anual care le este alocat în temeiul art. 29 alin. (6) sau le este transferat în temeiul art. 33.

(4) Prevederile prezentului articol nu se aplică întreprinderilor care importă mai puțin de 100 tone de echivalent CO₂ de hidrofluorcarburi pe an.

(5) Prevederile prezentului articol nu se aplică, de asemenea, următoarelor categorii de hidrofluorcarburi:

a) hidrofluorcarburilor utilizate de un producător în aplicații cu intermediari de sinteză sau furnizate direct întreprinderilor de către un producător sau de către un importator pentru utilizarea în aplicații cu intermediari de sinteză;

b) hidrofluorcarburilor furnizate direct întreprinderilor de către un producător sau de către un importator pentru a fi exportate;

c) hidrofluorcarburilor furnizate direct de către un producător sau de către un importator pentru a fi utilizate în echipamente militare;

d) hidrofluorcarburilor furnizate de către un producător sau de către un importator direct unei întreprinderi pentru a fi utilizate la corodarea materialelor semiconductoare sau la curățarea camerelor de depunere chimică în faza de vapori în sectorul fabricației de semiconductoare;

e) din 1 ianuarie 2024, hidrofluorcarburilor furnizate de către un producător sau de către un importator direct unei întreprinderi care produce inhalatoare cu doze exacte pentru distribuirea de substanțe medicamentoase.

(6) Prevederile privind restrângerea cantității de hidrofluorcarburi se aplică și hidrofluorcarburilor conținute în poliolii preamestecați.

Articolul 29. Alocarea contingentelor anuale

(1) Până în 31 octombrie 2023, Agenția de Mediu stabilește, pentru fiecare întreprindere importatoare, o valoare de referință pe baza mediei cantităților anuale de hidrofluorcarburi pe care întreprinderea a raportat că le-a introdus pe piață în perioada 2020-2022.

(2) Valorile de referință pentru întreprinderile importatoare se calculează în conformitate cu prevederile anexei nr. 6.

(3) Întreprinderile importatoare care nu au raportat introducerea hidrofluorcarburilor pe piață pentru perioada de referință prevăzută la alin. (1) își pot declara, printr-o cerere, intenția de a introduce pe piață hidrofluorcarburi în anul următor.

(4) Până în 31 octombrie 2026 și ulterior, din patru în patru ani, Agenția de Mediu

recalculează valorile de referință pentru întreprinderile importatoare menționate la alin. (1) și (3).

(5) Întreprinderile importatoare pentru care au fost determinate valorile de referință pot declara cantități suplimentare pe care le anticipează, în conformitate cu procedura prevăzută la alin. (3).

(6) Contingentele anuale se stabilesc pentru fiecare întreprindere importatoare, aplicând mecanismul de alocare prevăzut la anexa nr. 5.

Articolul 30. Organizarea activității Comisiei

de repartizare a contingentelor anuale

pentru importul hidroclorofluorcarburilor

și hidrofluorcarburilor

(1) Organizarea activității Comisiei de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorcarburilor și hidrofluorcarburilor (în continuare - *Comisie*), precum și atribuțiile membrilor Comisiei sunt stabilite în Regulamentul cu privire la stabilirea mecanismului de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorcarburilor halogenate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2018.

(2) Componenta nominală a Comisiei este aprobată prin ordinul ministrului mediului.

(3) Secretariatul Comisiei este asigurat de Agenția de Mediu.

(4) Comisia emite deciziile cu privire la alocarea contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorcarburilor/hidrofluorcarburilor pentru anul în curs conform formularului prevăzut la anexa nr. 9.

(5) Evidența deciziilor menționate la alin. (4) se face printr-un registru de evidență a contingentelor anuale alocate pentru importul hidrofluorcarburilor, ținut de secretarul Comisiei.

Articolul 31. Solicitarea contingentelor anuale

(1) Contingentele anuale se alocă în baza cererilor solicitanților.

(2) Cererile de solicitare a contingentelor anuale sunt depuse de către întreprinderi la cancelaria Agenției de Mediu, în perioada 1-31 decembrie a anului precedent celui pentru care este depusă solicitarea.

(3) Solicitanții prezintă în mod obligatoriu următoarele acte:

a) cererea conform anexei nr. 10;

b) argumentarea în scris a necesarului de volum total de hidrofluorcarburi solicitate pentru import, export, reexport sau tranzit. Argumentarea se face prin prezentarea copiilor,

autentificate prin ștampila și semnătura agentului economic, de pe contractele încheiate între importator și utilizatorii finali pentru montarea, instalarea și deservirea instalațiilor/echipamentelor ce conțin hidrofluorcarburi și/sau a copiilor de pe documentele ce dovedesc proprietatea importatorului asupra instalațiilor/echipamentelor menționate care trebuie deservite.

(4) La stabilirea contingentului anual nu se va lua în calcul volumul de hidrofluorcarburi a cărui necesitate nu a fost justificată prin argumentarea stabilită la alin. (3) lit. b).

(5) Cererile de solicitare a contingentelor anuale, depuse de întreprinderi, care corespund cerințelor stipulate la alin. (3) sunt admise spre examinare. În cazul în care se constată o neconformitate, în termen de 5 zile lucrătoare de la data comunicării acesteia, întreprinderea remediază neregulile constatate.

(6) Înainte de a depune cererea de solicitare a contingentului anual, întreprinderea se înregistrează în SIA „REPC”, conform prevederilor art. 32.

Secțiunea a 2-a

Evidența și transferul contingentelor anuale

Articolul 32. Evidența contingentelor anuale alocate

(1) Evidența contingentelor anuale alocate se realizează prin intermediul SIA „REPC”.

(2) Înregistrarea în SIA „REPC” este obligatorie pentru următoarele categorii de întreprinderi:

a) întreprinderile cărora li s-a alocat un contingent anual conform art. 28 alin. (1);

b) întreprinderile cărora li s-a transferat un contingent anual conform art. 33;

c) întreprinderile care își declară intenția de a introduce pe piață hidrofluorcarburi conform art. 29 alin. (3);

d) întreprinderile care furnizează hidrofluorcarburi sau întreprinderile care utilizează hidrofluorcarburi în scopurile enumerate la art. 28 alin. (5);

e) întreprinderile care introduc pe piață echipamente preîncărcate, atunci când hidrofluorcarburile conținute în acestea nu au fost introduse pe piață anterior încărcării acestor echipamente, în conformitate cu art. 27 alin. (6).

(3) Întreprinderile importatoare existente pe piață au obligația de a se înregistra în SIA „REPC” în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, în conformitate cu cerințele prevăzute la anexa nr. 11.

(4) Întreprinderile importatoare noi, intrate pe piață, au obligația de a se înregistra în SIA „REPC” în termen de 3 luni de la data înregistrării la Agenția Servicii Publice și până la inițierea activității de introducere pe piață a hidrofluorcarburilor.

(5) Agenția de Mediu se asigură că întreprinderile importatoare înregistrate sunt informate cu privire la contingentele anuale alocate și cu privire la orice modificări ale acestora.

Articolul 33. Transferul contingentelor anuale

și autorizarea utilizării acestora

pentru introducerea pe piață

a hidrofluorcarburilor

(1) Orice întreprindere pentru care s-a determinat o valoare de referință în conformitate cu art. 29 alin. (1) sau (4) și căreia i s-a alocat un contingent anual în conformitate cu art.28 alin. (1) poate transfera contingentul respectiv, prin intermediul SIA „REPC”, fie pentru toată cantitatea de hidrofluorcarburi fie pentru o parte din aceasta, unei alte întreprinderi importatoare înregistrate.

(2) Orice întreprindere importatoare căreia i s-a alocat un contingent anual în conformitate cu art. 28 alin. (1) sau căreia i-a fost transferat un contingent anual în conformitate cu alin. (1) din prezentul articol poate permite altor întreprinderi să-i utilizeze contingentul respectiv în sensul art. 27.

(3) Orice întreprindere importatoare căreia i s-a alocat un contingent anual exclusiv pe baza unei declarații conform art.29 alin. (3) poate autoriza o altă întreprindere să-i utilizeze contingentul în sensul art.27 cu condiția ca întreprinderea importatoare care autorizează să furnizeze efectiv cantitățile corespunzătoare de hidrofluorcarburi.

Capitolul VI

INFORMAREA ȘI RAPORTAREA

Articolul 34. Informarea publicului

(1) Autoritățile publice pentru protecția mediului, cu atribuții în domeniul gestionării gazelor F, asigură informarea publicului, cât și a instituțiilor interesate, privind:

a) contingentele alocate întreprinderilor pentru fiecare an, începând cu anul 2024;

b) introducerea pe piață a gazelor F, a produselor și a echipamentelor ce conțin sau a căror funcționare se bazează pe gaze F;

c) certificatele de atestare a competențelor profesionale ale operatorilor și lista întreprinderilor care activează în domeniul tehnicii frigului;

d) tehnologiile care servesc la înlocuirea și reducerea utilizării de gaze F;

e) datele raportate de importatorii și exportatorii de gaze F, cu respectarea prevederilor privind protecția datelor personale.

(2) Informațiile prevăzute la alin. (1) sunt puse la dispoziția publicului cu titlu gratuit, prin intermediul oricăror mijloace media ușor accesibile și sunt plasate pe pagina web oficială a Agenției de Mediu.

Articolul 35. Cooperarea internațională

(1) Republica Moldova cooperează cu statele vecine, prin schimb de informații privind cercetarea și dezvoltarea științifică și tehnică, în vederea perfecționării mijloacelor care facilitează reducerea emisiilor de gaze F.

(2) Agenția de Mediu efectuează schimburi de date și de informații prelucrate cu privire la importul, exportul sau reexportul de gaze F, de echipamente și produse ce conțin astfel de gaze cu organizații internaționale și întreprinderi străine, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul tratatelor internaționale.

Articolul 36. Raportarea

(1) Anual, până în data de 31 martie, fiecare întreprindere care a produs, a importat sau a exportat o tonă metrică ori 100 de tone de echivalent CO₂ sau mai mult de gaze F specificate la anexele nr. 1 și nr. 2, în cursul anului calendaristic precedent, raportează Agenției de Mediu datele prevăzute la anexa nr.7 pentru fiecare dintre aceste substanțe pe respectivul an calendaristic. Această prevedere se aplică și întreprinderilor cărora li s-a alocat un contingent anual, precum și celor cărora li s-a transferat un contingent anual în temeiul art. 33 alin. (1).

(2) Anual, până în data de 31 martie, fiecare întreprindere care a eliminat o tonă metrică ori 1000 de tone de echivalent CO₂ sau mai mult de gaze F specificate la anexele nr. 1 și nr. 2, în cursul anului calendaristic precedent, raportează Agenției de Mediu datele prevăzute la anexa nr. 7 pentru fiecare dintre aceste substanțe pe respectivul an calendaristic.

(3) Anual, până în data de 31 martie, fiecare întreprindere care a utilizat 1000 de tone de echivalent CO₂ sau mai mult de gaze F ca intermediari de sinteză, în cursul anului calendaristic precedent, raportează Agenției de Mediu datele prevăzute la anexa nr. 7 pentru fiecare dintre aceste substanțe pe respectivul an calendaristic.

(4) Anual, până în data de 31 martie, fiecare întreprindere care a introdus pe piață 500 de tone sau mai mult de echivalent CO₂ de gaze F specificate la anexele nr. 1 și nr. 2, conținute în produse sau echipamente, în cursul anului calendaristic precedent, raportează Agenției de Mediu datele prevăzute la anexa nr. 7 pentru fiecare dintre aceste substanțe pe respectivul an calendaristic.

(5) Anual, până în data de 1 mai, Oficiul pentru implementarea Protocolului de la Montreal privind substanțele ce distrug stratul de ozon elaborează raportul privind implementarea Programului de suprimare eşalonată a hidrofluorcarburilor și, în coordonare cu Ministerul Mediului, îl prezintă la secretariatul Convenției de la Viena pentru protecția stratului de ozon.

Capitolul VII

COMPETENȚA ÎN EFECTUAREA CONTROLULUI.

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI ÎN

DOMENIUL REDUCERII EMISIILOR DE GAZE F

Articolul 37. Măsuri de control

(1) Controlul de stat în domeniul reducerii emisiilor de gaze F este exercitat de Inspectoratul pentru Protecția Mediului și de Serviciul Vamal în vederea asigurării respectării legislației în domeniu, inspectării introducerii pe piață a gazelor F și realizării măsurilor de protecție a mediului înconjurător.

(2) În cazul nerespectării prevederilor în domeniul reducerii emisiilor de gaze F, Inspectoratul pentru Protecția Mediului aplică sancțiuni în limitele stabilite de Codul contravențional.

Articolul 38. Răspunderea pentru încălcarea

legislației în domeniul reducerii

emisiilor de gaze F

Nerespectarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative aprobate în temeiul acesteia atrage, după caz, răspunderea civilă, contravențională sau penală, conform legislației.

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 39. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul:

a) până la 1 ianuarie 2024, va elabora și va aproba Programul de suprimare eşalonată a hidrofluorcarburilor;

b) în termen de 12 luni, va elabora și va adopta hotărârea privind crearea Oficiului pentru implementarea Protocolului de la Montreal privind substanțele ce distrug stratul de ozon;

c) în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Igor GROSU

Nr. 43. Chişinău, 3 martie 2023.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)

[anexa nr.4](#)

[anexa nr.5](#)

[anexa nr.6](#)

[anexa nr.7](#)

[anexa nr.8](#)

[anexa nr.9](#)

[anexa nr.10](#)

[anexa nr.11](#)